

Шипуліна Ю.С., д. е. н., доцент
Національний технічний університет «ХПІ»,
м. Харків
Смоляр Ю.Ю., аспірант
Сумський державний університет,
м. Суми

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМНО-АПАРАТНОГО КОМПЛЕКСУ ЕТС ДЛЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ НЕОБРОБЛЕНОЮ ДЕРЕВИНОЮ

Проведення електронних біржових торгів в Україні свідчить про те, що існуючі процедури їх застосування не дозволяють запобігати маніпуляціям з боку недобросовісних учасників. Це підриває довіру споживачів до результатів електронних торгів та призводить до економічних втрат. Для біржової торгівлі необробленою деревиною дана проблема є дуже актуальною. Ситуація ускладнюється недосконалістю, точніше, майже повною відсутністю законодавчих та нормативних документів щодо регулювання даного процесу.

З урахуванням цього, а також спираючись на проведені дослідження, було визначено принципи електронної біржової торгівлі необробленою деревиною [1].

На основі визначених принципів розроблено «Електронну торгову систему» (ЕТС) [2], яка дозволяє проводити електронні аукціони з продажу необробленої деревини. Структурна схема ЕТС подана на рис. 1.

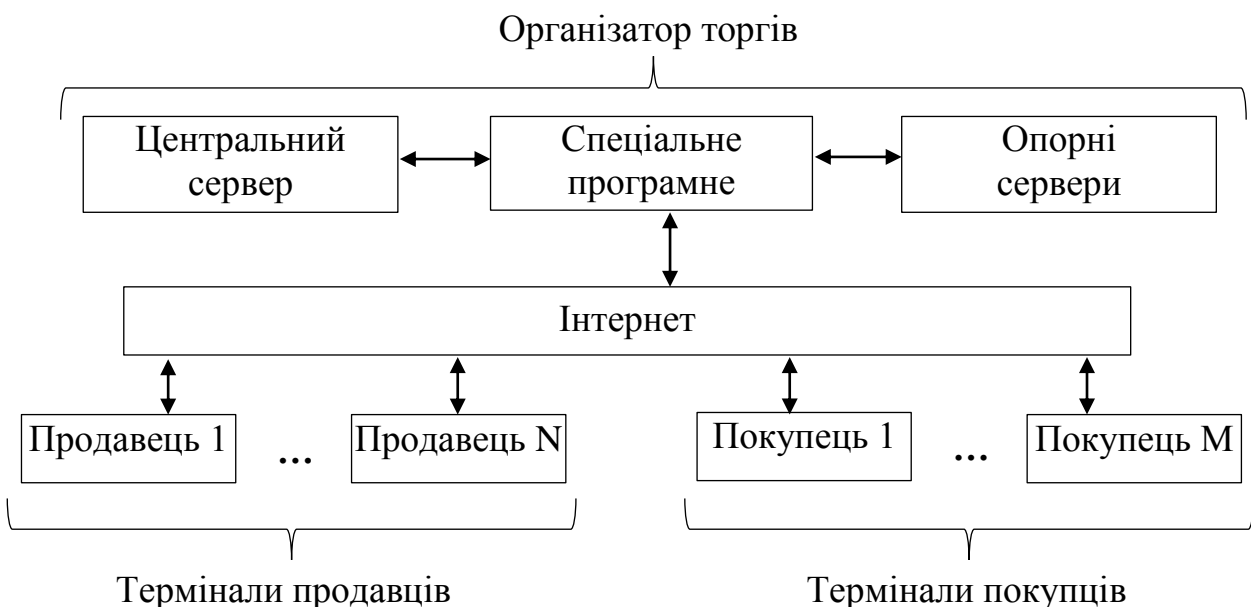

Рис. 1. Схема програмно-апаратного комплексу ЕТС [3]

Серед основних характеристик ЕТС слід відмітити:

- захист інформації від несанкціонованого втручання, що забезпечує захист від маніпуляцій та базується на технології Block chain, що реалізується

за допомогою програмно-апаратних засобів.

- Об'єктивність торгів, сутність яких полягає в тому, що за допомогою програмного забезпечення відбувається поєднання в режимі реального часу даних щодо наявних пропозицій товарів та запитів покупців.

- Оперативність керування торгами, яка забезпечується шляхом об'єднання в єдину мережу (за допомогою Інтернет і програмно-апаратних блоків) центрального сервера і віддалених терміналів продавців та покупців.

- Обмін інформацією та подача торгових заявок та пропозицій за номенклатурними та/чи географічними ознаками за допомогою мережі, до складу якої входить центральний сервер та термінали учасників торгів.

- Організація об'єктивних і неупереджених торгів, оскільки всім учасникам торгів надається певний ідентифікатор та одноразовий пароль для участі в конкретних торгах. Всі процедури документообігу є електронним із використанням електронно-цифрового підпису. Результати проведених торгів оперативно надсилаються на декілька опорних серверів.

Запровадження ЕТС на вітчизняному ринку дозволило суттєво збільшити кількість торгів необробленою деревиною у 2020 році. Практична апробація програмно-апаратного комплексу, що реалізує запропонований підхід підтвердила його високу ефективність з погляду підвищення ефективності і прозорості електронних біржових торгів необробленою деревиною.

Список використаних джерел

1. Шипуліна Ю.С., Смоляр Ю.Ю. Непрозорість при реалізації необробленої деревини на біржах та пропозиції щодо її подолання. Економічні проблеми сталого розвитку : Матеріали Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 21-25 квітня 2017 р. / За заг. ред.: Т.А. Васильєвої, Г.О. Швіндіної. Суми : СумДУ, 2017. С. 341-342.

2. Патент України на корисну модель UA 126015 U, G06Q 30/00. Спосіб автоматизованого здійснення закупівлі і продажу товарів та послуг / Д.М. Маландій, Ю.Ю. Смоляр, О.О. Головка. № u2018 02418; заявл. 12.03.2018; опубл. 25.05.2018. – Бюл. № 10/2018.

3. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Смоляр Ю.Ю. Цифрові технології як засіб підвищення ефективності і прозорості біржової торгівлі деревиною. *Маркетинг і цифрові технології*. 2020. № 3. С.23-33.